

Publieke raadpleging over inwoners van de Bommelerwaard over boerenprotesten en het stikstofbeleid

1 november 2019

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Resultaten	4
Boerenprotesten	4
Stikstofbeleid	24
2. Onderzoeksverantwoording	36
Methodiek	36
Leeswijzer	36
3. TipBommelerwaard	37
4. Toponderzoek	38

Samenvatting

Op stelling 1 'De huidige vorm van de boerenprotesten is de beste manier om te protesteren tegen het huidige beleid' antwoordt in totaal 61% van de respondenten: "(zeer) mee eens". In totaal antwoordt 23% van de respondenten: "(zeer) mee oneens". Het middelste antwoord (mediaan) is: "Mee eens".

Op vraag "2 Bent u voor- of tegenstander van de boerenprotesten?" antwoordt in totaal 63% van de respondenten: "(sterk) voorstander". In totaal antwoordt 15% van de respondenten: "(sterk) tegenstander". Het middelste antwoord (mediaan) is: "Voorstander".

Op vraag "2.1 Om welke reden(en) bent u voorstander van de boerenprotesten?" geeft 91% van de respondenten minimaal één reden aan.

Op vraag "2.2 Om welke reden(en) bent u tegenstander van de boerenprotesten?" geeft 97% van de respondenten minimaal één reden aan.

Op vraag "3 Stel de acties gaan langer door en u ondervindt meer hinder, zou dit van invloed zijn op uw huidige standpunt van de boerenprotesten?" antwoordt 73% van de respondenten: "Nee, mijn standpunt blijft gelijk".

Op vraag "4 Welke sectoren mogen volgens u bijdragen aan een oplossing voor het stikstofprobleem?" antwoordt 64% van de respondenten: "De industriector".

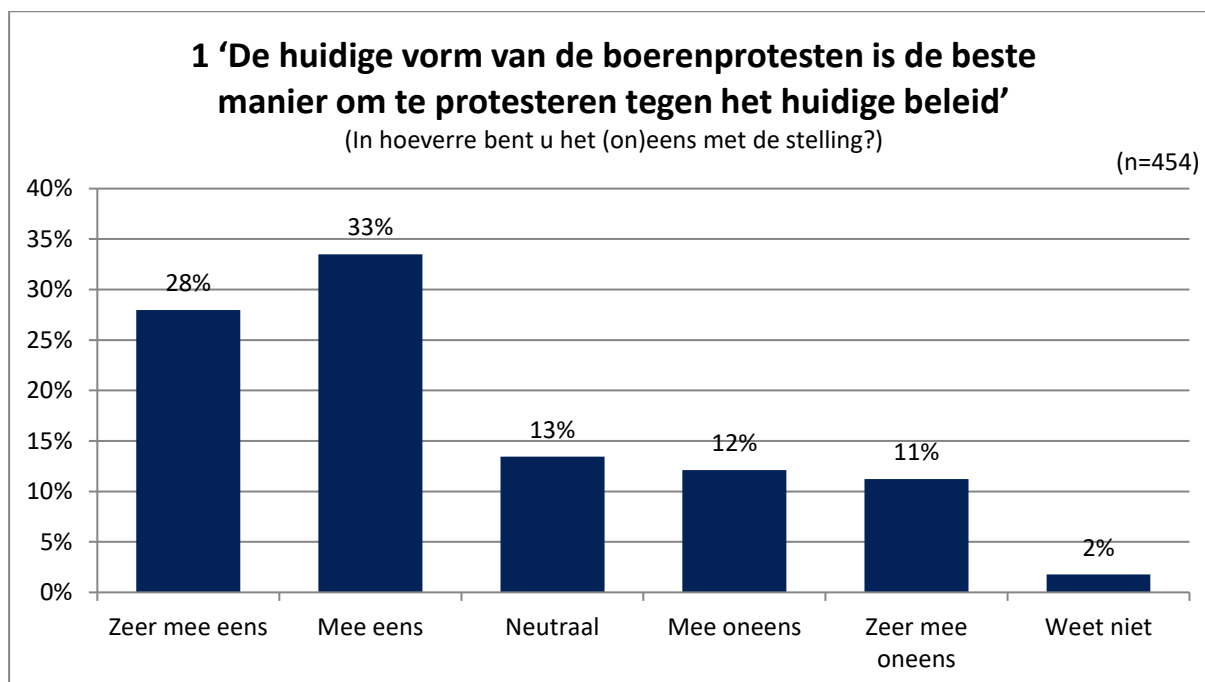
Op vraag "5 Welke andere maatregelen zou het kabinet volgens u kunnen treffen om de stikstofuitstoot terug te dringen?" geeft 42% van de respondenten een maatregel aan die het kabinet zou kunnen treffen.

Dit en meer blijkt uit panelonderzoek TipBommelerwaard, waarbij 454 deelnemers zijn geraadpleegd.

1. Resultaten

Boerenprotesten

Onlangs trokken boeren, met en zonder tractoren, richting het Malieveld in Den Haag. Naast het Malieveld gingen de boeren in diverse provincies ook massaal protesteren tegen het stikstofbeleid van de Nederlandse overheid. Ze pikken het niet langer en willen in het algemeen meer erkenning voor het belang van de boeren in Nederland, daarnaast willen ze ook dat de stikstofregels aangepast worden. Zonder veeboeren, akkerbouwers en vissers komt er geen eten op tafel. Dat is de belangrijkste boodschap.

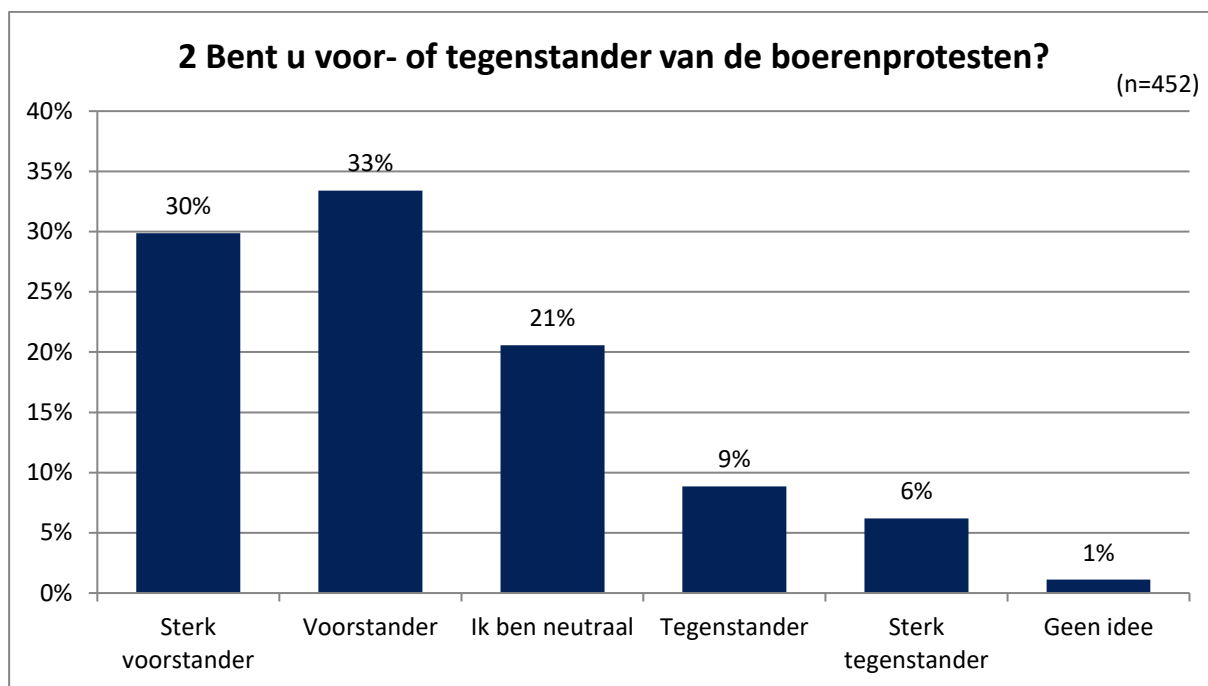
Op stelling 1 'De huidige vorm van de boerenprotesten is de beste manier om te protesteren tegen het huidige beleid' antwoordt in totaal 61% van de respondenten: "(zeer) mee eens". In totaal antwoordt 23% van de respondenten: "(zeer) mee oneens". Het middelste antwoord (mediaan) is: "Mee eens".

Toelichting

- Zeer mee eens**
- Anders wordt er niet geluisterd. Ze zijn nu zichtbaar voor iedereen.
  - Het gebeurt over het algemeen op een nette manier. Tractoren maken indruk en daar wordt terecht gebruik van gemaakt.
  - Regering wil n.l. nergens naar luisteren; niet alleen niet naar de boeren maar sowieso niet naar de mensen in het land.
- Mee eens**
- Alleen zonder het vernielen van andermans spullen en bedreigen van mensen.
  - Anders word er toch niets bereik
  - Boeren zorgen voor veel van onze dagelijkse behoeften!
  - Eens met deze manier, denk dat zelfs uitbreiding van acties nodig is richting supermarkten. Zij hebben immers sleutelrol in de voedselverstreking richting consument.

- Er is te weinig oog voor het belang van de boeren. Het boeren wordt ze onmogelijk gemaakt.
  - Hoewel 'de boer' niet bestaat omdat er veel onderscheid is tussen de diverse economische posities, bedrijfsstijlen, regio's en sectoren heeft men elkaar dit keer gevonden in een duidelijk landelijk signaal.
  - Hypocrisie in politiek... Formule 1 Zandvoort, PFAS norm word opgerek (toezegging 29/10) onnatuurlijke stof.. rivm niet meten maar berekenen. Stads verwarming hout (pallets) telt niet mee in uitstoot
  - Momenteel zijn er geen andere manieren meer om de overheid te laten zien dat ze het er niet mee eens zijn.
  - We moeten ook begrijpen dat 18.000.000 tot 19.000.000 mensen meer stikstofvervuiling veroorzaken dan de landen met gemiddeld minder mensen per m2 km
- Neutraal
- Boeren hebben een machtsmiddel die andere beroepsgroepen niet hebben. Een keer op deze manier protesteren prima. Volgende keren veel meer richten op publieksvriendelijke acties.
  - Dat de boeren voor zichzelf en hun idealen opkomen geef ik ze gelijk in, de manier op is waar ik niet achter sta.
  - Dat ze op de snelwegen protesteren vind ik geen probleem. Maar dat er om 5 uur s ochtends door woonwijken wordt gereden vind ik een kwalijke zaak en zeer onnodig.
  - Snap de de boeren kwaad zijn n.a.v. de ongenueanceerde opmerking dat de helft van de boerenbedrijven moet verdwijnen, maar dat wij zonder de boeren niet te eten zouden hebben is flauwekul: zo'n 95% van wat wij consumeren komt uit het buitenland!
- Mee oneens
- Als men op de ingeslagen weg doorgaat met de protesten vrees ik dat het draagvlak bij de bevolking afneemt.
  - De boeren moeten over op een andere manier. Er is nu 2 keer voor heel erg veel verkeersoverlast gezorgd en daarbij hadden ze nog compassie van alle weggebruikers. Maar dat houdt een keer op, daarom zullen ze een andere manier moeten gaan vinden.
  - Ik begrijp goed dat boeren steeds meer moeite hebben met alle regelgeving maar de cijfers liegen er niet om: Het grootste deel van de stikstofuitstoot is afkomstig uit de landbouw. Maatregelen zijn zeker nodig en ontkennen van wetenschappelijke cijfers heeft geen zin.
  - Ik heb veel sympathie voor de boeren, ze krijgen veel op een bord. Vernielingen zoals in Groningen moet niet kunnen, een enkeling verpest het voor decreet, jammer.
  - Tractoren op de snelweg vind ik niet kunnen.
- Zeer mee oneens
- Boeren klagen altijd. Lappen ook veel regels aan hun laars.
  - Calimerocomplex.
  - Het normale Nederland mag geen hinder ondervinden van protesten van boeren. Daarnaast zijn eigendommen van anderen vernield en is geïntimideerd.
  - Ze zetten mensenlevens op het spel door met tractoren over snelwegen te rijden en worden daarvoor niet eens bestraft. Zware boetes en afnemen rijbewijs.
  - Zeer verkeerd vb met onwettig materieel wegen die daar niet voor bestemd zijn te gebruiken en / of zo het overig wegverkeer te blokkeren.

- Zelfs bij een halvering hebben we nog meer dan genoeg te eten. Blokkeren is niet de juiste manier en intimidatie al helemaal niet. Er ontstonden zelf gevaarlijke situaties op de snelweg later op de avond. Boeren moeten meer duidelijkheid krijgen over een langere periode voor goed beleid en boeren moeten een juiste prijs krijgen. Dan kan er makkelijker met minder het zelfde verdient worden. Duidelijke win-win. Beter dan halfslachtig CDA beleid. Boeren protesteerden op de verkeerde manier tegen voornamelijk de verkeerde groepen.

Op vraag "2 Bent u voor- of tegenstander van de boerenprotesten?" antwoordt in totaal 63% van de respondenten: "(sterk) voorstander". In totaal antwoordt 15% van de respondenten: "(sterk) tegenstander". Het middelste antwoord (mediaan) is: "Voorstander".

Toelichting

Sterk voorstander

- Als NL al haar voedsel straks uit het buitenland haalt, weet je niet wat voor troep je op je bord hebt liggen. Ik koop nu al liever rechtstreeks bij de boer dan in de supermarkt.
- De overheid moet stoppen met het eenzijdig opleggen van maatregelen zonder eerlijke compensatie.
- Eindelijk een beroepsgroep die zich niet laat kleineren door door het onbenullig betweterig gedram zoals dat stikstof geneuzel
- Ze hebben gelijk de economie wordt helemaal om zeep geholpen door onzinnige milieu regels.
- Ze hebben gewoon gelijk

Voorstander

- Boeren zijn onderdeel van een systeem dat we met elkaar hebben gecreëerd. Het roer moet echt om, maar daarin moet de overheid een leidende rol vervullen.
- Je zal maar een boerenbedrijf hebben en er komen ambtenaren vertellen dat jou bedrijf of uitgekocht of ingekrompen gaat worden vanwege stikstof. Deze hardwerkende mensen hebben al veel gedaan en moeten blijven innoveren. Het houdt een keer op en dan is het niet gek dat boeren voor zichzelf en hun gezinnen opkomen en boos zijn!!
- Mits het allemaal netjes blijft zonder vernielingen
- Protest is stem. Ik zie achter deze stem veel emotie, die door de diverse politieke en bedrijfseconomische kanalen te weinig aandacht krijgt. Veel boeren worden kwetsbaar gemaakt.

Ik ben
neutraal

- Enerzijds zullen boeren hun bedrijfsvoering moeten gaan wijzigen. Anderzijds zullen zij wel de tijd moeten krijgen. En het is de schuld van de overheid dat dit niet eerder aan de orde is gesteld.
- Iedereen mag demonstreren maar doe het niet met zoveel overlast en agressie
- Ik heb begrip voor de onvrede van de boeren en steun hun standpunt, maar ben tegen stakingen en dergelijke protesten.
- Sommige boeren zijn ook wel heel hypocriet. Windmolens veel te dicht bij omwonende plaatsen. Regelgeving , adviezen en communicatie aan hun laars lappen.

Sterk
tegenstander

- Onze boeren produceren gesubsidieerd enorme hoeveelheden. De uitstoot draagt onevenredig bij aan de stikstofproblematiek.

2.1 Om welke reden(en) bent u voorstander van de boerenprotesten? (n=250)

Reden (91%):

- Afkomstig uit de agrarische sector
- Alleen producten van Nederlandse boeren
- Allerlei regels krijgen ze opgelegd en nooit is het goed. Deze mensen willen ook graag op een fatsoenlijke manier hun brood verdienen, maar door alle opgelegde regels, lukt dat niet.
- Anders wordt hun stem niet gehoord
- Beleid maakt boeren kapot
- Ben werkelijk van mening dat ons voedsel bij onze voeten vandaan komt en daar kunnen we niet zonder
- Ben zelf agrarier. Elke k eer moeten wij inleveren. (2x)
- Berekening RIVM klopt niet
- Betrokkenheid moeilijke financiële situatie als familielid
- Boeren hebben de laatste jaren al veel voor hun kiezen gekregen.
- Boeren horen bij Nederland (2x)
- Boeren krijgen de meeste maatregelen opgelegd
- Boeren moeten meer betaald worden
- Boeren moeten zich laten horen zij zorgen voor ons voedsel (2x)
- Boeren werken dagelijks hard en worden zo als niet nodig gezien.
- Boeren worden behandeld alsof ze criminelen zijn.
- Boeren worden gek van de regels
- Boeren worden genaaid
- Boeren worden onderbetaald voor wat ze leveren
- Boeren worden te hard getroffen, terwijl andere sectoren zoals luchtvaart gewoon mogen groeien
- Boeren zijn altijd de lul met die wijsneuzen uit de Haag.
- Boeren zijn belangrijk voor NL economie
- Boeren zijn belangrijk voor ons boedsel en misschien zijn er wel teel mensen in Nederland omplaats van dieren
- Boeren zijn hardnodig
- Boeren zijn nodig voor de voedsel en behoud van groen
- Boeren zijnde dupe van jarenlang regeringsbeleid dat alleen inzette op schaalvergroting.
- Boeren zorgen voor veel van onze dagelijkse behoeften!
- Boerenverstand gebruiken
- Boerenzoon
- Boerenzoon, dus ik hoor genoeg van alle ellende
- Dat de boeren belangrijk zijn voor Nederland en dat ze door de maatregelen het hoofd niet boven water houden
- Dat er iets gedaan moet worden,ok, maar doe dit geleidelijk en in overleg.
- Dat het voor de boeren onwerkbaar wordt en er geen toekomst meer in zit.
- De agrarische sector heeft al voldoende gedaan om de uitstoot te beperken
- De boeren doen meer dan de industrie
- De boeren en het midden en klein bedrijf wordt het onmogelijk gemaakt om iets te verdienen. Iedereen vodloet aan de steeds zwaardere eisen, terwijl het eigenlijke probleem is, dat wij een overbevolkt land zijn en dat is de eigenlijke oorzaak.
- De boeren hebben het al zwaar met al die regeltjes en wetjes

- De boeren moesten groot worden nu ze groot zijn moeten ze weer klein dat kost toch alleen maar veel geld en energie
- De boeren moeten beter behandeld worden we hebben ze nodig
- De boeren moeten steed maar inleveren. moet afgelopen zijn
- De boeren mogen van mij opkomen tegen onrecht of onjuisheden
- De boeren worden overal aanspraaklijk voor gehouden
- De boeren zijn alle opgelegde en te snel uit te vieren regels beu, er mag best wat meer rekening mee gehouden worden dat je hen niet de nek moet 9mdraaien maar juist helpen
- De boeren zorgen ervoor, dat wij eten op ons bord krijgen
- De koe wordt gegeten. Als het niet hier opgroeit groeit het ergens anders in de wereld op. Dan kunnen wij hier tov de wereld het meest efficiënt met het milieu hiervoor omgaan.
- De maatregelen kunnen ook wat gefaseerd ingevoerd worden. Dit gaat te snel
- De meeste mensen roepen wel dat ze gaan staken, maar de boeren doen het tenminste!
- De mensen werken er hard voor
- De norm gelijk stellen aan Duitsland en België, de Nederlandse norm is veel te zwaar
- De overheid denkt niet doet
- De overheid heeft valse berekeningen
- De regels volgen elkaar te snel op
- De regels zijn te onduidelijk
- De regering is anders niet bereid om te luisteren
- Deze sector heeft het al zo zwaar
- Deze sector moet zich echt laten horen, het uit knijpen moet is afgelopen zijn
- Deze sector word onevenredig hard geraakt
- Doelstellingen halen door met de botte bijl te werk te gaan is niet correct.
- Duur gekochte fosfaatrechten kunnen niet zomaar worden ingetrokken dmv onrealistische peildatum.
- Een duidelijk signaal richting het oostindisch dove Den Haag
- Eerder aangegeven bij uitleg... hypocrisie. .. vroeger liepen hier mammoeten bla bla natura 2000
- Eerst mogen uitbreiden, nu weer inkrimpen
- Er is veel onduidelijkheid over de regelgeving
- Er komen teveel regeltjes waaraan de boeren en ook andere ondernemers zich moeten houden.
- Er moet duidelijkheid en meerjarenbeleid van de overheid komen en inet overlaten aan de provincies
- Er moet een aangepaste oplossing bedacht worden
- Er worden te makkelijk keuzes gemaakt door iedereen
- Er wordt niet zomaar geluisterd
- Er wordt teveel vanuit Den Haag cq Brussel opgelegd
- Er zal toch voedsel geproduceerd moeten worden dus domweg inkrimpen is geen oplossing
- Er zijn constant wijzigingen in de regels
- Er zijn meer dingen die zich moeten aanpassen. Niet alleen de boeren
- Er zijn ook ander reden voor de zure regen en stikstofprobleem
- Fatsoenlijk integraal plan ontbreekt, boeren aanpakken lijkt willekeur
- Financieel redden veel boeren het niet om de nodige aanpassingen te maken binnen hun bedrijf (vooral de kleinere)
- Financiële problemen
- Fosfaat recht
- Gaat te ver

- Geluid geven aan onvrede beleid
- Genoeg is genoeg
- Goed dat we naar het milieu kijken, maar de regering moet ook eens naar eigen leefwijze kijken
- Goed voor economie
- Hard werken verdient de juiste beloning
- Helemaal mee eens
- Het belang van onze boeren voor onze economie en voedselvoorziening wordt te negatief beoordeeld.
- Het beleid van de overheid kun je niet altijd bij boeren neerleggen
- Het boeren wordt door allerlei regels onmogelijk gemaakt.
- Het is de laatste jaren elke keer de boer. Nu eerst de industrie
- Het is in ons aller belang!
- Het is niet eerlijk alleen boeren op te laten draaien voor het probleem
- Het is niet eerlijk om de boeren alleen voor dit probleem te laten opdraaien. Zij zijn telkens de eerste die geraakt worden en zeker de afgelopen jaren zijn al zwaar zat voor hun.
- Het is oneerlijk om degenen die het meest verantwoordelijk zijn voor ons voedsel het hardst te streven met de regels
- Het is te makkelijk om het probleem bij de boeren te leggen
- Het is van belang dat zij hun benarde situatie ogen brengen.
- Het kan niet zo zijn dat omdat er 1 of andere milieu freak iets ontdekt het hele boerengebieden op de schop moet
- Het kunnen niet alleen de boeren zijn die dit probleem veroorzaken
- Het lijkt alsof alleen de boeren aan dit stikstofprobleem bijdragen. Ga eens naar de industrie, verkeer en luchtvaart kijken!
- Het overheidsbeleid zwabbert, de overheid is niet consequent
- Het probleem ligt niet bij de Nederlandse boeren. De overheid moet zijn ogen openen en accepteren dat het klimaatprobleem voor een heel groot gedeelte ligt in de evolutie van de aarde. Dit kun je niet met geld of beperkingen veranderen.
- Het probleem wordt niet opgelost door de boeren te 'straffen' met het werk dat zij doen.
- Het stikstof beleid gaat er voor zorgen dat er een hoop ontslagen gaan vallen.
- Het stikstofprobleem bij de boeren leggen is grote onzin
- Het stikstofprobleem wat geen probleem is
- Het wordt tijd dat er is wat gaat gebeuren
- Het zijn niet alleen de boeren die te veel uitstoot hebben, er zijn te veel regels.
- Hun levensonderhoud moet gewaarborgd zijn
- Iedereen heeft het recht om te protesteren
- Ik begrijp niet dat er hier ma a.
- Ik ben zelf ook boer en wil dat graag blijven. (2x)
- Ik geef ze groot gelijk
- Ik snap dat de boeren, die het vaak al moeilijk hebben en die al veel proberen te doen klaar zijn met het vingertje wijzen
- Ik vind dat het stikstofprobleem teveel bij de boeren wordt neergelegd.
- Ik vind vlees en melk lekker
- In den Haag hebben ze geen idee wat ze de boeren en hun bedrijven aandoen .Dit terwijl de boeren zich al jaren in bochten vringen om aan alle regels te voldoen
- Inkrimpen veestapel is de verkeerde manier
- Jammer ze worden op een andere manier niet gehoord
- Kabinet maakt alles kapot

- Klimaat verandering is toch niet te stoppen
- Komen op voor hun bestaan
- Laat ze weten dat er boeren bestaan
- Landbouw is de basis van onze economie
- Leefbaarheid
- Levenslang voor een super klein salaris werken, en dan ook nog getreiterd te worden door de overheid, houd niemand vol.
- Meer aandacht voor de boeren en daarna halveren
- Meer erkenning is belangrijk voor deze groep
- Men vergeet in de toetsing van de uitstoot de mens en huisdieren mee te nemen. Totaal geen reële toetsing van de uitstoot door het RIVM. Te makkelijk om de schuld af te schuiven.
- Mening laten horen
- Milie wordt heel sterk overdreven
- Moeten hard werken om de kost te verdienen
- Nederlandse boeren zijn het meest diervriendelijke, milieuvriendelijk, efficiënt. Stoppen met produceren hier betekent niet minder stikstof wereldwijd. Juist het tegenovergestelde.
- Niet alle natuurgebieden hoeven beschermd te worden
- Niet alleen de boeren zouden ons CO2 probleem moeten oplossen. De grote bedrijven moeten ook hun bijdrage leveren
- Niet zomaar instemmen met wat we opgedrongen krijgen.
- NL vernietigd kapitaal
- Om dat de boeren altijd de dupe zijn maar dat is beslist niet zo.
- Om dat die al genoeg getroffen kijk eerst maar bij de fabrieken
- Omdat de boeren harde werkers zijn, en we ze niet kunnen missen
- Omdat de boeren het grootste deel van de nadelen krijgt.
- Omdat de boeren onterecht als alleen vervuiler wordt aangemerkt
- Omdat er verkeerde maatstaven zijn omtrent de Mol meting
- Omdat het allemaal heel erg krom is hoe NL met de stikstofproblematiek omgaat. Wij kunnen als klein land niet alle problemen oplossen, dit moet op schaal van Europa bekeken en bepaald worden en niet per land.
- Omdat het een groep is die onterecht gedupeerd wordt door de overheid
- Omdat het op deze manier voor de boeren onmogelijk gemaakt wordt het hoofd boven water te houden.
- Omdat je niet alle problemen bij de boeren neer kan leggen.
- Omdat Nederland altijd voor op wil lopen ze moeten ook eens naar de rest van de Eu kijken
- Omdat onze regering dwaas bezig is
- Omdat regels steeds meer worden. Het valt niet mee tegenwoordig om gewoon het beroep boer uit te oefenen
- Omdat veeteelt bij Nederland hoort en altijd gehoord heeft. Het kan niet zo zijn dat de Nederlandse overheid nu hhet brr=aafste kindje van de klas aan het spelen is binnen de EU.
- Omdat we er van moeten leven en hun te hard aangepakt worden
- Omdat ze gelijk hebben, de landbouw is niet de enige vervuiler
- Omdat ze voor hun rechten mogen opkomen
- Onder gewaardeerde groep. Hard en veel werken voor weinig geld.
- Onevenredig gestraft
- Onnodig zware belasting van deze beroepsgroep
- Onnozele regelgeving de boeren de grond intrappen.
- Onrechtmatige onteigeningen door rijk
- Onredelijk beleid vanuit de overheid

- Ons eten komt er vandaan
- Oorzaak van het probleem is slecht beleid, dat kan niet op deze manier recht gezet worden: over de ruggen van
- Opkomen voor de hardwerkende boeren
- Opkomen voor je rechten maar niet ten koste van de burger die er niets aan kan doen
- Overheidsbeleid is slechts kortetermijn beleid, niet geschikt voor investeringsbeslissingen
- Publieksvriendelijke actie
- Regelgeving die blijft veranderen
- Regels veranderen om de haverklap
- Regering bewuster maken
- Samen spreken over het probleem (polderen)
- Schandalig hoe de politiek met deze hard werkende mensen omgaat, vriendelijk vragen helpt niet dus is dit nodig
- Signaal naar rijksoverheid en lagere overheden
- Stikstof beleid is onzinnig
- Stikstof probleem kun je niet op deze manier bij de boeren neerleggen
- Stikstofcrisis is een farce
- Stikstofprobleem is niet zo groot als de regering ons wil doen geloven
- Te veel om op te schrijven!
- Te veel regeltjes
- Teveel regels en onduidelijkheden
- Tuurlijk mag en moet er gekeken worden naar een toekomstbestendige landbouw en welke plaats de sector in ons dichtbevolkte land moet hebben. Maar met de stikstofcrisis even snel de oplossing daar halen onder het mom van 'dan komen we daar ook makkelijk vanaf' is zo verschrikkelijk fout en niet fair
- Vakantievliegverkeer blijft buiten schot
- Veel boeren hebben nauwelijks marktmacht en zijn overgeleverd aan vrije marktgrillen
- Vind dat ze al genoeg zijn aangepakt
- We hanteren hier in Nederland altijd de strengste normen waarom niet wat minder zoals Duitsland en België
- Wij zijn van ons voedsel van hen afhankelijk
- Wisselend beleid regering
- Ze hebben al vele jaren veel in moeten leveren
- Ze hebben gelijk
- Ze hebben gelijk dat de politiek doorslaat in milieumaatregelen ten koste van ongeveer alles.
- Ze hebben groot gelijk.
- Ze hebben het altijd gedaan, laat ze met rust.
- Ze hebben n punt. Stikstof beleid is niet juist op deze manier
- Ze krijgen de schuld
- Ze kunnen de steeds veranderende regels niet meer bijbenen. (2x)
- Ze maken de boeren kapot, zonder metingen die daadwerkelijk aantonen dat het aan de veestapel ligt. Ze moeten eens metingen gaan verrichten in het Ruhrgebied of in Rotterdam rond de grote fabrieken!
- Ze maken op hun methode echt indruk en laten iedereen denken over het onderwerp van het protest.
- Ze moeten hun stem laten horen
- Ze moeten zaken eerst een goed onderzoeken.
- Ze mogen zich best laten horen.
- Ze pakken inderdaad bijna altijd de boeren

- Ze worden al jaren aangepakt
- Ze worden kapot gemaakt, hun levenswerk.
- Ze worden niet eerlijk behandeld
- Ze worden ondergewaardeerd, zorgen wel voor ons voedsel
- Ze worden te zwaar belast
- Ze zijn al hard genoeg gepakt de laatste jaren
- Ze zorgen toch voor ons eten he
- Zelf landbouwer
- Zelfde liedje als met de zure regen onzin
- Zie hierboven
- Zij hebben al veel maatregelen moeten nemen
- Zij kunnen niet alles oplossen
- Zij zijn de dupe en zorgen voor ons eten en drinken
- Zij zijn niet alleen verantwoordelijk voor het stikstofprobleem, maar worden heel zwaar gestraft!
- Zij zorgen voor ons eten en drinken
- Zijn de groep met de zwakste lobby in Den Haag en zijn daarom de pineut
- Zonder boeren geen eten (2x)
- Zonder boeren zal er weinig op tafel komen
- Zonderboeren geen eten
- Zorgen kenbaar maken
- Aanpak stikstof is nu te rigoureuus
- Als de politiek je beroepsgroep en inkomstenbron wil halveren of sterk beperken mag je daar zeker tegen protesteren
- Als er een probleem is het moet altijd van de kant van de boeren komen
- Als er een probleem is met boeren en natuurgebieden, san is minder boeren slechts één denkbare oplossing. Minder natuurgebieden is net zo logisch. Al dat gezeur over natuur. We hebben al lang geen natuur meer.
- Als landbouwgrond verdwijnt komt er industrie voor in de plaats
- Als t al haalbaar is om t stikstof gebeuren terug te dringen laten ze dan in den haag eens luisteren naar de mensen die er echt verstand van hebben. dan zul je zien dat er in de industrie veel meer vrijkomt
- Als we meer bij de winkels kopen rijden er minder busjes door mijn straat
- Andere sectoren moeten eerst compenseren
- Boeren hebben hart voor de zaak
- Boeren krijgen de meeste maatregelen opgelegd zonder deugdelijk onderzoek
- Boeren krijgen steeds veranderende en strengere regels op hun bord. Overheid is onkundig
- Boeren moesten eerst verplicht groeien om te ooveleven en nu krimpen(dit is krom)
- Boeren mogen niet jaar in jaar uit de dupe zijn van een wispelturig beleid van den Haag (2x)
- Boeren worden altijd gekort maar ze zijn heel belangrijk voor onze veestapel
- Boeren worden buitenproportioneel benadeeld.
- Boeren worden met weinig respect behandeld
- Boeren worden te min gedaan
- Boeren zitten al jaren in keurslijf waar ze niet nog strakker in kunnen
- De agrarische sector heedt al veel ingeleverd tov (openbaar) vervoer en luchtvaart
- De boeren hebben de laatste jaren al genoeg moeten inleveren
- De boeren moeten zich de laatste jaren al aan zoveel (belachelijke) regels aanpassen. Zij krijgen werkelijk alles op hun bord.
- De boeren worden altijd gepakt, hard werken, weinig verdienen

- De boeren worden onevenredig hard getroffen
- De gegevens die worden aangehouden kloppen niet, de stikstof vanuit de agrarische sector daalt neer binnen 500 meter rond de stal
- De koeien moeten in de wei blijven voor onze kinderen
- De overheid maakt er een rommel van
- De overheid moet eerst een plan doordenken voordat er allerlei dingen geroepen worden
- De steeds veranderende regels zijn voor de boeren niet bij te houden en jagen ze daarnaast op huizenhoge kosten.
- Deze sector helpen aan een beter bestaan
- Dienen een groot algemeen belang
- Doordat de melkquotum werd afgeschaft, krijgen de boeren veel te weinig per liter.
- Druppel op de gloeiende plaat wat de overheid wil
- Een zoon die melkveehouder wil worden
- Eerst het melk quotum
- Eigendom wordt zo maar afgenomen (2x)
- Elke keer andere regels
- En omdat de overheid aan het Door draaien is met alle milieu kwesties.
- Er wordt uit andere werelddelen voedsel geïmporteerd waar niet zo strenge regels gelden.
- Er zijn andere bronnen die ook aangemerkt kunnen worden
- Er zijn meerdere industrieën waar de stikstofuitstoot kan worden beperkt, bijv schiphol maar daar hoor je weinig over want dat treft de overheid in de eigen portomonee.
- Ga in landen waar je het meeste impact uithaalt daar in
- Geen enkele praktische benadering, keihard beslissen
- Geen gelijke regelgeving per provincie
- Goed om te zien dat we ons sinds de jaren 80 weer verenigen
- Hebben zich te houden aan
- Het boeren"probleem" is van de maatschappij dus van ons allemaal
- Het coöperatieve gedachtegoed van voor WOII mag opnieuw uitgevonden worden
- Het hele stelsel van stikstof klopt niet, Duitsland mag vele malen meer hebben dan Nederland
- Het is ook voor ons eten en drinken zonder boeren kunnen wij niet
- Het probleem moet op hele andere gebieden aangepakt worden en niet bij de boer
- Ik ben van mening dat heel Nederland hier bewuster mee om moet gaan en niet alleen de boeren
- Ik wil voedsel van eigen bodem (NL)
- Industrie en vliegtuigen zijn ook grote vervuilers.
- Ipv stompzinig geneuzel
- Je kan niet alles op de boeren afschuiven
- Krijgen veel te weinig betaald voor de melk
- Landbouwsector moet boeten voor milieubelasting van industrie/transport/bestedingspatroon van consument
- Meer en ergere veroorzakers stikstof
- Minder boeren, betekend minder export, dalende economie
- Nederland een speldenprik op onze aardkloot
- Nederland heeft de grootste voedselveiligheid van Europa, nu gaan we de boeren het land uit jagen en halen we de producten uit andere landen waar veel meer mag en weinig controle is. dus wij als consument hebben meer kans om verkeerde stoffen binnen te krijgen dan producten uit eigen land
- Nederland hoeft niet altijd het braafste jongetje te zijn in de klas/EU

- Nederlandse boeren produceren TOP producten die we beter kunnen gebruiken dan de rotzooi vanuit andere landen
- Nederlandse boeren zijn de beste boeren
- NL is zeer sterk in agrarisch, dit wordt de deur uit gedaan
- Nog meer regels en verschillend beleid per provincie is niet in het algemeen belang
- Omdat we trots zouden moeten zijn op onze zeer innovatieve boeren
- Onbetrouwbaarheid overheid
- Onderzoek grond en zand en afvoer
- Onredelijke regels door te strikte toepassing EU richtlijnen
- Overheid denkt alleen aan rijken
- Probleem voor heel Nederland niet boer alleen
- Regering wordt gewezen op zwalkend beleid, door alle partijen!
- Snippertjes natura2000
- Te veel voor de gek gehouden
- Van alle veroorzakers worden zij het hardste aangepakt
- Vandaag de boeren morgen de bouw en de rest van de wereld kijkt toe en lacht de Amerikaanse stumpers in Nederland uit
- Vliegen mag gewoon doorgaan
- Vorm van discriminatie
- Waarom moeten alleen boeren inleveren. Als mensen hun vliegvakantie in nieten leveren zouden ze gaan gillen en janken maar boeren moeten heel wat meer inleveren.
- Waarom wijken de normen van naburige EU landen zo verschillend zijn? (NI-DUI)
- We moeten niet alles op de boeren afwentelen. (2x)
- Werk zelf in de agrarische sector
- Worden alleen maar tegen gewerkt door de overheid
- Ze hebben al te veel ondoordachte regels moeten accepteren
- Ze vechten terug tegen de bouwers, Schiphol en andere grootverdieners
- Ze zo tegen werken dat ze net over de grens gaan zitten is ook niet de oplossing
- Zij werken hard voor veel omzet en weinig winst
- Zonder boer geen eten!
- Alle gedane investeringen die er in het verleden zijn behaald, met een half bedrijf krijg je deze nooit meer afgelost
- Als Boeren krimpen/stoppen komt er weer ruimte vrij... Met als gevolg het wordt weer volgepropt met Huizen wegen en bedrijven en dus minder groen meer vervuiling
- Als men de melk/vlees ed. prijzen voor de boeren verhoogt dan hebben ze ook een inkomen waarvan ze kunnen leven en dan is schaalvergroting niet nodig.
- Boeren hebben ook rechten en 'zijn' meer dan hun sector
- Boeren hebben zelf al veel gedaan aan hun stikstofaandeel.
- Boeren in Nederland zijn niet goed vertegenwoordigd
- Boeren klagen Niet, dus makkelijke prooi
- Boeren krijgen steeds meer kostbare regels op hun bord die ze nergens aan terug kunnen verdienen (2x)
- Boeren moeten blijven bestaan anders heeft Nederland geen toekomst.
- Boeren moeten gewoon blijven in ons land!!!
- Boeren zorgen dat wij eten hebben
- De boeren protesteren 'netjes' het gaat ze niet om meer geld maar om lijfsbehoud
- De overheid bemoeit zich te veel met dingen waarvan ze weinig afweten.
- De overheid vergeet dat er hard werkende burgers zijn
- De waarheid wordt niet verteld

- Er wordt al te lang over de boeren hun rug doorgevoerd, zonder maar ergens naar te luisteren. Soms moet je dan op andere manieren ingrijpen.
- Er wordt in dit democratisch land niet geluisterd naar de agri sector
- Halen goederen uit het buitenland waar wel alles mag
- Het klimaat niet te veranderen valt door hier boeren de nek om te draaien. Dit kan niet 1 land, misschien als de hele wereld samen zou werken dat er iets kan veranderen. Klimaat verandert altijd. We hebben toch ook een ijstijd gehad?
- Het onderwerp maakt me eigenlijk niet uit, als ze den haag maar wakker schudden
- Ik vind eerst eten uit het eigen land
- Ik weet ook wel dat er iets moet gebeuren aan deze stikstof problemen maar net als het ongecontroleerd terugbrengen van het aardgas moet er langetermijn beleid komen. Niet nu reageren zonder dat je precies weet waar t over gaat maar omdat er verkiezingen aankomen.
- Inconsistent beleid. Boeren kunnen nergens meer van op aan
- Je kan niet zomaar weer ingrijpen, de bouw van een huizenpark is niet belangrijker dan vee voor een boer. daar moet evenwichtig beleid in komen.
- Meer kleinschalige bedrijven zien te maken met aandacht voor milieu
- Milieu regels in Nederland zijn te hoog
- Nederland heeft elk jaar weer meer inwoners, als er te weinig boeren zijn komt de distributie van onze dagelijkse behoeften in gevaar!!
- Nederland het slimste jongetje van de klas wil spelen over de rug van de bevolking, en die begint bij de boeren
- Niet alles kan op bordje boeren komen
- Norm van Duitsland probleem opgelost. Nederland wil altijd hoogste norm dit is resultaat ..gewoon wanbeleid
- Omdat ze al zoveel in geleverd hebben
- Onredelijk beleid door uitrol eu regels die tegenstrijdige effecten genereen
- Onterecht worden boeren meestal neergezet als ondernemer in een economische sector: veel landbouwsectoren renderen namelijk amper
- Onzinnige regelgeving
- Regelgeving gaat te ver in NL
- Roepen zonder eerst na te denken
- Schiphol moet gewoon een weekje dicht als het echt een probleem is dan maar 1weekje niet op vakantie
- Slechte ongenueanceerde beeldvorming landbouw door milieuactivisten
- Stikstof
- Trots op de boer!!! Geen boeren geen eten!!
- Vind dat Nederland zich vaak roomser dan de paus gedraagd. Nederland is een speldenknop op deze aardbol Er zijn landen die veel meer uitstoot hebben laten die eerst eens beginnen.l.
- We willen het beste mannetje van de klas zijn en dat kost ons onze economie
- Werken er keihard voor
- Wij willen een eerlijke prijs voor de producten (2x)
- Zonder boeren geen eten

Toelichting

- Wees zuinig op onze boeren, alles wat weggesaneerd wordt, komt nooit meer terug.

2.2 Om welke reden(en) bent u tegenstander van de boerenprotesten? (n=66)

Reden (97%):

- -
- 80% van productie land en tuinbouw gaat naar het buitenland. Hebben wij helemaal niet nodig
- Boeren klagen altijd
- Boeren moeten echt minderen met veestapels en stikstofuitstoot
- Boeren moeten hun verantwoording nemen gewoon teveel stikstof
- Boeren moeten niet zeuren. Dat doen ze namelijk altijd. Een van de sterkte gesubsidieerde ondernemers ooit.
- Boeren pretenderen veel: het is al lang bekend dat op deze manier (dus intensieve veeteelt, land- en tuinbouw) niet geboerd kan worden
- Boeren zijn de grootste veroorzakers van het stikstofprobleem
- Boeren zijn voor t grootste deel de verantw voor de uitstoot.daarnaast decennia met ons belastinggeld gesubsidieerd en er niks aan gedaan alleen maar probleem verergerd.
- Burgers en natuur lijden zodat een paar mensen winst kunnen maken, onze gezondheid en toekomst moet voorop staan
- Calimerocomplex
- De boeren zijn de grootste groep die het stikstof probleem kunnen verminderen.
- De boeren zullen rekening moeten houden met het klimaat. Ze moeten inkrimpen en compensatie krijgen vanuit de overheid
- De gestelde eisen zijn grotendeels onterecht
- De landbouw stoot teveel schadelijke stoffen uit die de natuur bedreigen
- De vervuiling komt uit allerlei sectoren. De grootste is de agrarische sector. Daar moet dan begonnen worden met snijden
- Deze vorm van veeteelt was bij voorbaat ten dode opgeschreven, we kunnen niet langer roofbouw blijven plegen op de natuur ten koste van volgende generaties en onze biodiversiteit
- Dit is niet de manier om je zin te krijgen in een democratie
- Duidelijk dat er met name in de veeteelt veel moet veranderen
- Eerste protest prima. Helaas zie je dat de sfeer grimmiger word. Dit trekt weer andere demonstranten aan.
- Er moet wel iets gebeuren. We hebben wel degelijk een stikstofprobleem.
- Geeft teveel overlast
- Heb begrip voor de problemen maar zo horen we niet met onze overheid om te gaan
- Het is niet reëel, we hebben teveel vee
- Het lam leggen van de samenleving treft onschuldige burgers
- Ik denk ook dat er minder geproduceerd hoeft te worden, dus minder export.
- Ik sta al genoeg in de file
- Klimaat en overlevingskansen voor generatie na mij
- Komen alleen op voor hun eigen hagje
- Laten we een inhoudelijke en gefundeerde discussie voeren
- Manier van protesteren,
- Manier waarop
- Mbt stikstof is de landbouw grootste aandeel
- Meedenken ipv blokkeren
- Meeste landbouwgrond wordt gebruikt voor verbouwen van voedsel voor dieren
- Milieu is belangrijker als boeren
- Nederlandse boeren produceren voor de export; het gaat hun alleen om (veel) geld verdienen
- Ongenoegen is slechte reden voor protest

- Ongenuanceerd en niet goed overdacht.
- Ook de boeren moeten bijdragen aan het probleem
- Overlast op wegen
- Overlast voor derden
- Overlast voor verkeer
- Overproduktie
- Produceren vnl voor t buitenland
- Protesteren is prima, maar dreigen en gewoon dwars door hekken heen rijden en gevaarlijke situaties veroorzaken is neanderthalersgedrag, bah
- Publieksonvriendelijke actie
- Stikstof is groot probleem
- Te veel vee in Nederland
- Uitstoot ammoniak
- Vanwege de wijze waarop. Te ontregelend en intimiderend
- Veehouderij is wel degelijk vervuilend
- Verkeerde manier door blokkades en intimidatie
- Waarom het hele land platleggen? er zijn meer mensen het slachtoffer vh
- We moeten anders omgaan met onze natuur
- We moeten wel de feiten onder ogen blijven zien; veeteelt is een belangrijke veroorzaker van uitstoot nitraten.
- Wie het hardst roept krijgt gelijk, dat is geen democratie
- Wij kunnen niet ongestraft doorgaan met het ontregelen van de natuur kijk om je heen je ziet alleen nog biljart lakens als weilanden sporadisch zie je een koe buiten lopen.
- Ze moeten meer laten zien dat ze van hun kant doen wat nodig is
- Ze nemen weinig verantwoordelijkheid voor hun eigen keuzes.
- Ze vernielen alles
- Zoals het rapport luidt 'Niet alles kan', en dat betekent dat we met zijn allen moeten veranderen.
- Boer is niet zielig
- Boeren willen niet inzien hoe ernstig het milieuprobleem is
- Boeren zijn in de loop van de tijd vaak het hand boven het hoofd gehouden, nu ook gewoon meedoen.
- Boeren zijn met veel subsidie gegroeid, hebben veel steun ontvangen
- De boeren protesteren zonder zich goed in de matetie te verdiepen
- De boeren spreken de waarheid niet: ze beschermen het landschap niet. Integendeel het landschap is volgeplempt met kassen, maïsvelden en op de weilanden zie je alleen maar raaigras en zelden een bleompje
- De manier van protesteren is illegaal
- Er zijn andere manieren om actie te voeren
- Grootste deel van de producten van de agrarische sector zijn voor export. Dus we maken eten etc voor andere landen en zijn zelf onze licht meer aan het vervuilen.
- Het moet anders met het landbouwbeleid om het milieu te redden
- Houden geen rekening met de rest van Nederland
- Kleinere veestapel geen bio-industrie meer
- Last veroorzaken aan een grote groep automobilisten is ongelooflijk asociaal
- Men rijdt op wegen die voor hun verboden zijn. Iemand een bekeuring gehad?
- Mens- en dierenwelzijn is vele malen belangrijker dan een baan
- Minder dieren, biologisch boeren in dc toekomst
- Nederland is er niet mee gediend

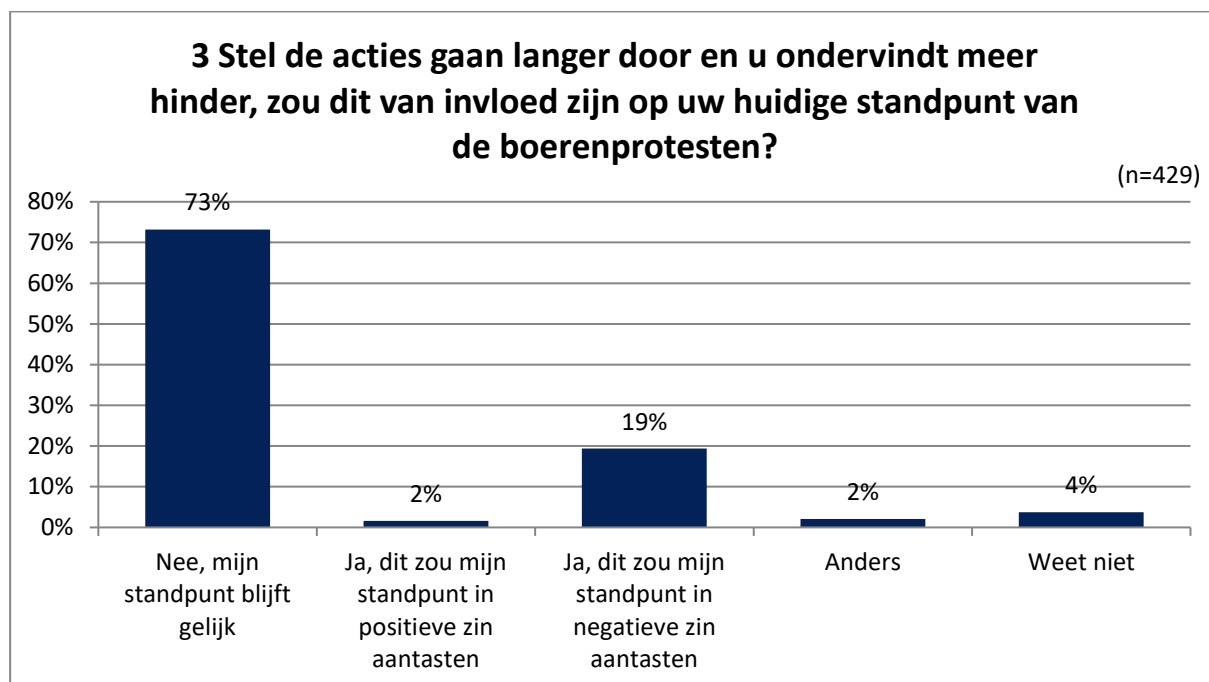
- Nederlandse boeren kunnen ook proberen milieuvriendelijke te (gaan), dat moeten wij allemaal
- Regels voor boeren worden constant opgerekt. Veel partijen dienen hun belangen. Verander regels voor zorg etc dat is belangrijk
- RIVM aan de kaak stellen is vorm van propaganda
- Schade aanrichten/geweld
- Stikstofbeleid die hebben alleen geen tractor om het land plat te leggen
- Te grootschalig
- Te veel dieren in hokken varkens...kippen.
- Tot nu fout beleid regering: compenseren
- Uitstoot CO2
- Val burgers niet lastig. 1x is ludiek, 2x irritant
- Veel te veel overlast
- Vooral tegen de verkeerde personen; protesteerd tegen de houtgreep van de supermarkten/grtoothandel.
- Ze produceren veel meer dan we hier nodig hebben en de samenleving wordt met de milieuproblemen opgezadeld
- Ze veroorzaken overlast
- Zie websites RIVM, TNO, Natuur en Milieu
- Alleen emotie
- Boeren gaan alleen voor eigenbelang
- Boeren lopen aan lijntje van (desinformatie) agroindustrie
- Boeren produceren voor de export, als ze alleen produceren voor de nationale markt hebben we nog niet de helft nodig.
- De aard van de protesten staat mij niet aan
- Denk lange termijn ipv korte termijn en accepteer feiten.
- Dialoog is beter dan actievoeren
- Door met zoveel trekkers door het land te rijden veroorzaken ze files, dus extra luchtvervuiling, ook met die trekkers waarmee ze door het land rijden
- Er wordt teveel stikstof geproduceerd. Mm door boeren. Zij produceren vooral voor t buitenland. Bouwen is momenteel belangrijk daarop mogen we niet moeten. Is wel voor ONZE jongeren die willen wonen
- Inport van vlees verbieden
- Nederlandse boeren moeten eerst hun verantwoordelijkheid gaan waarmaken, dan hebben ze pas recht van protesteren
- Niet blindstaren op meer meer
- Overtreden de wet op bruuske wijze
- Ruim 40% van de stikstof problemen komen vanuit de landbouw
- Vee voor het buitenland
- Vernielzucht van sommigen.
- Waar zijn de grutto's , de Kievieten en de patrijzen???? Weg, om nooit meer terug te komen. Dat is niet alleen de schuld van de boeren maar van alle schaalvergroting en de eis om meer, meer meer te willen.

- Wanneer er geen mogelijkheden zijn moet ieder ander gewoon ander werk zoeken. De boer heeft tot nu toe steeds steun en geld gehad om groter te worden ook vanwege de emotionele chantage van familiebedrijf. Er wordt veel meer geproduceerd dan we nodig hebben. Wanneer we een normale prijs gaan betalen hoeven we niet zoveel boeren te hebben. Mbt tuinbouw moeten we arbeidskrachten uit het buitenland halen om producten te verbouwen die we naar het buitenland exporteren. Hoe krom kan het zijn. We ondervinden er allemaal de lasten van en de tuinder profiteert
- Ze hebben altijd commentaar

Toelichting

- Al jaren wordt teveel mest en stikstof geproduceerd. Helemaal met Lubach e e na
- Ik ben geen tegenstander

Een deel van de boeren gaat op de tractor actie voeren, waardoor onder andere weggebruikers last kunnen hebben in het verkeer.

Op vraag "3 Stel de acties gaan langer door en u ondervindt meer hinder, zou dit van invloed zijn op uw huidige standpunt van de boerenprotesten?" antwoordt 73% van de respondenten: "Nee, mijn standpunt blijft gelijk".

Anders, namelijk:

- Aandacht vragen voor je probleem kan ook op andere wijze
- Blijft gelijk
- Er is rekening mee te. Houde.
- Geen geweld of vandalisme dan is het acceptabel
- Ik zou het wel vervelend vinden. Maar met mijn verstand begrijpen.
- Ligt aan. Het soort acties
- Ligt er voor mij aan in welke maten ze veder gaan protesteren. Dingen vernielen en veel meer files? Dan vindt ik het niet oke
- Op snelwegen geen probleem, wel door woonwijken om 5 uur 's ochtends.
- Vraag is te sturend, er wordt al gesteld dat er hinder is

Toelichting

Nee, mijn standpunt blijft gelijk

- Boeren uitkopen en vervolgens hele gezinnen op een uitkering zetten is een economische farce!!
- De boeren zijn de 1e schakel in de voedselketen. Laten we onder aanvoering van de boeren ons consumenten gedrag ook onder de loep nemen
- Een voorwaarde is wel dat de hulpverleners ten aller rijden de ruimte krijgen en met respect worden behandeld en dat er geen vernielingen plaatsvinden.
- Het beleid is noodzakelijk, de boeren moeten laten weten hoe zij kunnen meewerken aan de oplossing van problemen ipv op deze manier actie voeren

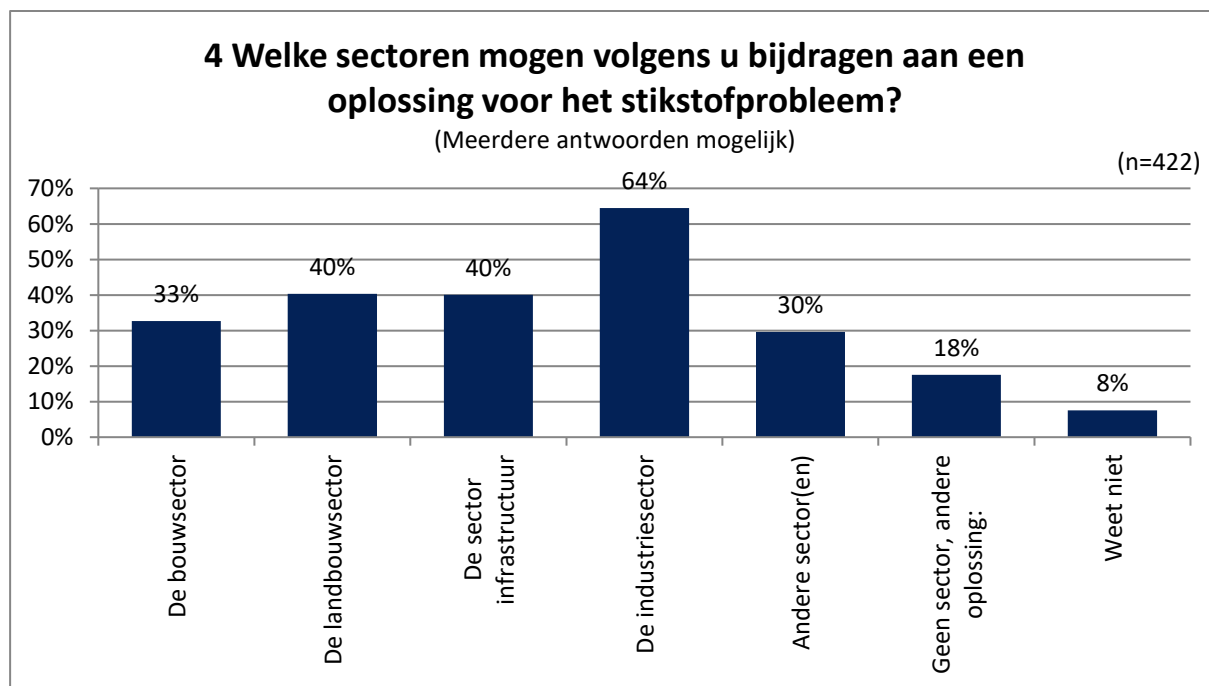
- Ik geef ze echt groot gelijk dus ik sta hier graag eerder voor op of heb een langere reistijd.
- Ik vond het al irritant

Ja, dit zou mijn standpunt in negatieve zin aantasten

- Erg dat de gewone burgers hier ook allemaal hinder van moeten ondervinden, maatregelen zijn nodig maar help de boeren en zadel hun niet met problemen op en daardoor de rest van Nederland logistiek gezien ook.
- Zoals boven gesteld, ik maak me sterkt voor de boeren maar mijn werk voor de Nederlandse economie gaat ook door en komt deze in gevaar dan heeft dit weer negatieve invloeden op onder andere de boeren.

Stikstofbeleid

De meeste boeren zijn voornamelijk boos om de uitspraak van een Tweede Kamerlid. De regeringspartij D66 wil de Nederlandse veestapel halveren om zo de uitstoot van de stikstof te laten dalen. Op deze wijze kan het stikstofprobleem worden opgelost, maar dit roept veelal woede op bij de boeren.

Op vraag "4 Welke sectoren mogen volgens u bijdragen aan een oplossing voor het stikstofprobleem?" antwoordt 64% van de respondenten: "De industriesector".

Andere sector(en), namelijk:

- (Zee)schepen, vliegtuigen
- Alle (3x)
- Alle sectoren (6x)
- Alle sectoren !!!
- Alle sectoren die aantoonbaar en onomstotelijk een rol van betekenis spelen of kunnen spelen. Dat zijn dus alle genoemde sectoren, maar ook de luchtvaart.
- Alle sectoren kunnen/moeten bijdragen
- Alle sectoren moeten bijdragen
- Alle sectoren moeten een bijdrage leveren maar in historische perspectief en met hele andere uitgangspunten/termijnen
- Alle sectoren moeten hier aan meewerken
- Alle sectoren, de pijn verdelen
- Alle sectoren, Maar wel via de weg van de geleidelijkheid
- Alle sectoren; eventueel naar evenredigheid van de oorzaken.
- Alle sectoren! (2x)
- Alle toe leverings bedrijven in heel Nederland.
- Alle waar mogelijk
- Allemaal
- Allemaal, ook niet-ondernemers
- Allemaal, maar op verantwoorde manieren!

- Allen bijdragen
- Allen maar dan wel redelijk verdeeld
- Banken consumenten veevoerb企业jven
- Bestaande grote gebouwen, ziekenhuizen/verpleegtehuizen/provinciegebouwen/kantoren
- Buitenland (duitseland), vliegtuigbewegingen
- Buitenlandse industriegebieden zoals het Ruhrgebied of de zwaar vervuilende industrie in oa. China, Rusland, men moet de import uit de vervuilende landen gewoon verbieden !
- Consumenten (2x)
- Cruiseschepen en luchtvaart
- De hele samenleving.
- De laten eerlijk verdelen over alle nederlanders
- De luchthaven en de houtkachels die mensen stoken.
- De luchtvaart
- De natuur doelen zijn de hoog
- De natuursector die hebben natuurdoelen gesteld die niet bij NL passen, wijziging doel. habitatrichtlijn gaat niet over stikstof maar over natuurdoelen
- De overheid moet met een betere oplossing komen en niet alles bij de boeren neerleggen. Onderzoek heeft bijvoorbeeld uitgewezen dat toevoeging van zeewier aan het voedsel van de koeien ook tot vermindering van stikstofuitstoot leidt, maar beperkt dan niet in de veestapel en daarmee het inkomen van de boeren. Laat de overheid daar dan bijvoorbeeld meer in investeren.
- De politiek: slecht beleid en geen handhaving is hier de oorzaak van! Nu moeten anderen hiervoor boeten. De politiek is lui geworden.
- De regering, laat de heer Klaver op de fiets naar Ethiopië reizen net als alle overige 'overbodige' dienstreizen.
- De sectoren die er het meest aan bijdragen
- De steden met hun uitstoot
- Dit zal een totaalpakket moeten worden van verschillende sectoren
- Er moet naar alles sectoren worden gekeken alle kleine beetjes helpen
- Het stikstofprobleem is een gezamenlijk probleem, waarbij de meest kwetsbaar gemaakte groepen duidelijkheid op korte termijn nodig hebben om verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor de langere termijn
- Iedereen (2x)
- Iedereen een beetje!
- Iets wat iedereen raakt
- Inwoners: Houtkachels, open haarden, vuurkorven etc. verbieden. Kortom: particulieren verbieden hout te verbranden.
- Logistiek
- Lucht en scheepvaart
- Luchthavens
- Luchtvaart (15x)
- Luchtvaart belastingen, accijns op kerosine
- Luchtvaart en Binnenvaart
- Luchtvaart en industrie en ook de beetje de boeren maar die hebben al veel gereduceerd (2x)
- Luchtvaart en scheepsvaart
- Luchtvaart en scheepvaart
- Luchtvaart, accijns op kerosine
- Luchtvaart, pleziervaart, alle auto's ouder dan 20 jaar niet meer op de weg
- Luchtvaart, toerisme, recreatie

- Luchtvaart. Trein en auto.s
- Luchtvaartmaatschappijen en wij particulieren
- Luchtvervoer
- Minder vluchtelingen toelaten
- Natura 2000 gebieden schrappen of normen verhogen
- Neem vaker de fiets, doe je boodschappen gewoon in de winkel.
- Ontspanning - recreatie via vliegvelden
- Overheid
- Overheid zelf met hun slurpende bakken.
- Probleem van ons allemaal dus iedereen bijdragen.
- Racecircuits en vliegvelden.
- Recreatiesector en transport
- Reis en tourisme
- Reiswereld, o a vliegtuigen zonne energie geen windmolens
- Scheepvaart
- Scheepvaart en luchtvaart in internationaal verband
- Schiphol (2x)
- Schiphol toerisme
- Schiphol, grote Cruisemaatschappijen, Formule 1 buiten de deur houden
- Schiphol, vliegen
- Toerisme (2x)
- Toeristensector, transportsector,
- Verkeer
- Verlaging van de maximum snelheid.
- Vervoer incl. lucht- en scheepvaart
- Vlieg verkeer
- Vliegvelden (2x)
- Vliegvelden vliegtuigen
- Vliegverkeer (2x)
- Vliegverkeer en scheepvaart. (2x)
- Vrijwel alle sectoren kunnen meewerken aan reductie van uitstoot
- Werktuigenbouwers, autoproductie
- Wij mensen zijn allemaal het probleem. Dus iedereen zou een steentje bij moeten dragen. Al hoort dit nog steeds bij de evolutie van de aarde.
- Wij zelf door minder autokilometers te maken

Geen sector, andere oplossing:

- Alle sectoren, iedereen
- Allemaal anders gaan denken
- Andere berekening van uitstoot
- Andere norm en minder kleine natuurgebieden.
- Betere meettechniek hogere drempelwaarde
- Bevolkingsgroei moet stoppen. Nederland is vol
- Bewuster met milieu omgaan dus minder vliege
- Bomen planten
- De gehele maatschappij zou moeten bijdragen aan het oplossen van het stikstofprobleem
- De norm gelijk stellen aan Duitsland en België, de Nederlandse norm is veel te zwaar
- De oplossing ligt hem niet in 1 sector. Doe eerst beter onderzoek!

- De problemen zijn niet in een jaar ontstaan. Los ze ook geleidelijk op. Meer producten voor eigen gebruik en minder import en minder export
- De wereld moet leren omdenken. Het is toch hypocriet als je dit probleem per land gaat bekijken. Je zult hierin samen moeten optrekken. Hoe kunnen we zo efficiënt mogelijk produceren voor de hele wereld.
- Den Haag moet nadenken Nederland is een druppel op de gloeiende plaat en de formule een moet ook niet doorgaan
- Eerst de rest van de wereld waar het 100x erger is aanpakken desnoods boycotten
- Eerst meer en beter onderzoek naar de omvang en oorzaak van het probleem
- Emigreren naar VS of Canada
- Er is geen stikstofprobleem!! De regering heeft deze gecreeerd
- Er is geen stilstofprobleem
- Er is helemaal geen probleem, Het zijn de linkse partijen en het kabinet die zo moeilijk doen
- Geen 2e circuit op Zandvoort Schiphol niet uitbreiden
- Grote onzin Nederland is maar een stipje op de wereld en de regering denkt door al die maatregelen het probleem op te lossen
- Het probleem is lang niet zo groot als er allemaal geroeptoeterd wordt
- Het stikstof beleid is iets om de aandacht van de echte problemen af te houden!
- Het stikstofprobleem bestaat niet, zelfs erkende professoren zeggen dat wij geen invloed hebben op het klimaat.
- Iedereen
- Iedereen moet bijdragen dus ook de burger. Zij maken gebruik van de producten.
- Iedereen, maar begin daar waar het grootste probleem zit.
- Iedereen. Maar wel met beleid. En doordacht. En niet politiek gekleurd. Oftewel: de 0,05 mol/ha is geen beleid. Zeker niet als Duitsland een norm heeft die 40 keer zo hoog is met 0,2. Dat is GL-geneuzel.
- Ik denk dat wij als Nederland het niet slecht doen
- In samenwerking met andere EU landen andere normen opstellen.
- Is de grootste onzin die er is!
- Kan niet in Nederland op gelijst worden. Moet wereldwijd worden aangepakt
- Kerncentrales weg, alle leaserijders van de weg
- Kijk ook naar andere negatieve effecten op het milieu dan alleen stikstofuitstoot
- Kilometer heffing
- Laat ze eerst eens uitleggen waarom dat probleem uit de lucht is komen vallen.
- Luchtvaart, formule 1 races e.d. stoten ontzettend veel uit. Dat is alleen maar een luxe probleem. Laat de boeren en de natuur los. Pakt het probleem aan op het gebied waar de mens het zelf veroorzaakt.
- Media moet stoppen met valse info te verschaffen
- Meer groen, meer bomen, meer onkruid, betere kringloop. Milieu vriendelijker vervoer en werktuigen, gratis ov
- Meer innovatie en groene energie
- Meetmethode overall in Europa hetzelfde en niet alleen RIVM waarden.
- Milieudoelen/natuurdoelen bijstellen
- Minder strenge eisen stellen en ruimer denken zoals andere EU-landen doen
- Natura 2000 schrappen en ongehoorzaamheid
- Niet zeuren, er is geen stikstofprobleem. Bedacht door de regering op basis van foutieve info.
- Niet zo overhaast. Er worden weer ondoordacht beslissingen genomen.
- Onderdeel van welvaart, hier vruchtbare omgeving, helaas wereldwijd veel schrale gebieden
- Overbevolking terugdringen

- Probeer niet beter te zijn als kleinste landje van Europa pak dit gezamenlijk aan een Europa
- Regels zijn doorgeslagen
- Stikstof drempel verhogen net als in buurlanden
- Stikstofcrisis is een FARCE
- Stikstofprobleem is een wereldprobleem Nederland is een druppel op de plaat dus eerst Afrika Azië Amerika dan de onderontwikkelde landen in Europa
- Verkeer over land, binnenwater en door de lucht
- Vervoer
- Vuurwerk afschaffen
- Ze moeten niet zeuren over het stikstofprobleem. Was voorheen ook geen probleem.
- Zolang het geen wereldprobleem is het ook in Nederland niet zo opblazen, dit land wemelt van de idioten die iets vinden en in Den Haag reageert men uitsluiten op deze idioten naar normaal denkende en hard werkende mensen wordt niet geluisterd

Toelichting

- Aan het milieu denken is belangrijk en daar moet elke industrie aan bijdragen. Maar wel icm met winstgevendheid.
- Aantal gebieden waar het nuttig is beschermen bijv heide andere niet. Wel alle sectoren bijdragen aan vermindering uitstoot. Zeer beperkt maatregelen nemen en fonds oprichten waar mensen die meer reductie willen geld kunnen storten om fit te bekostigen.
- Alle sectoren die aantoonbaar en onomstotelijk een rol van betekenis spelen of kunnen spelen. Dat zijn dus alle genoemde sectoren, maar ook de luchtvaart en anderen. En niet beginnen bij laaghangend fruit, maar ingrepen voorbereiden die er echt toe doen.
- Alle sectoren het is een probleem van ons allemaal. het is te simpel om alleen schuldigen aan te wijzen. Wij als maatschappij zijn verantwoordelijk
- Als we allemaal eens anders gaan denken.
Veel van ons eten komt uit het buitenland, Veel van productie in NL gaat naar het buitenland. Lokaal eten, minder vlees, biologische boeren helpt al veel. Betaal een eerlijke prijs voor je (lokale) eten. Misschien moet de veestapel wel gehalveerd worden maar biedt dan een eerlijke kans om om te schakelen naar bijv. biologisch.
Niet meer stroom gaan gebruiken (bladblazers....grrrr) omdat je toch zonnepanelen op het dak hebt liggen....Lever het terug zodat er minder opgewekt hoeft te worden met fossiele brandstof.
Fiets of loop vaker. Als je rijdt dan max 100.
Denk over vervoer. Bedenk iets zodat er niet per dag tien (of meer) verschillende busjes in dezelfde straat pakketjes af komen leveren. Rijdt niet met levende varkens naar Italië om ze geslacht weer terug te brengen. Of vrachtwagens vol appels naar het buitenland om ze geperst, als sap, weer terug te brengen.
Bouw duurzaam zodat eventuele uitstoot bij de bouw later ruim gecompenseerd wordt.
Beperk verpakkingen van producten. Levert minder uitstoot op bij productie, vervoer, opslag en afvalverwerking.
Kortom: anders denken, ben creatief. Iedereen.
- De raad van state heeft het stikstofbeleid gekraakt en de regering heeft besloten dat de agrarische sector iets moet doen aan de uitstoot. Dat D'66 ook iets vindt is eigenlijk niet meer van belang.
- Deze gebouwen kennen een grote uitstoot van stikstof, oude verwarmingsketels, airco enz
- Grote industriële bedrijven worden 'vrijgesteld' van maatregelen omdat hun economische belangen belangrijker zouden zijn dan hun milieu impact?!?!?
- Heel Europa moet het zelfde doen voor verbetering in deze !

- Iedere sector zou moeten bijdragen, maar dan wel op een financieel haalbare manier. De kans dat het banen gaat kosten is anders erg groot en dat is ook duur.
- Iedereen moet hun steentje bijdragen. Zo spreid je de "pijn".
- Iedereen moet meedoen, de boeren zijn niet boos over die ene uitspraak. maar over jarenlang pappen en nathouden, maatregelen en regelgeving volgen, en alsnog de zwarte piet toebedeeld krijgen.
- Iedereen zal moeten bijdragen. Maar de grootste vervuiler het meest. Niet kijken naar wie al het meest heeft bijgedragen aan de reductie, maar gewoon wie zijn de grootste vervuilers.
- Ik vind dat alle sectoren een bijdrage moeten leveren
- Laat iedereen gewoon met zijn portemonnee stemmen. Als we biologische boeren willen moeten we biologisch voedsel kopen.
Als we tegen vliegen zijn moeten we niet vliegen.
- Minder vlees eten. Meer elektrisch rijden. Zeker niet meer woningen. Dit om eenzaamheid tegen te gaan.
- Niet sjoemelen met cijfers en compenseren, gewoon de regels implementeren. Dat doet nu pijn maar onze kleinkinderen kunnen dan ook nog adem halen.
- Stikstof is natuurlijk scheikundig element NH₃ is basisch, vegetatie in natuur word ook zo afgebroken, via rundermaag vlees en melk
- Waarom moet Nederland altijd voorop lopen met oplossingen en de problemen? Kost klauwen met geld...terwijl Amerika, Azië etc overal "schijt" aan heeft....bijdrage van Nederland is nihil dus gewoon zoeken naar gezeur...draait alleen maar om geld...en politiek is er alleen maar op uit om de boeren kapot te maken met al die belachelijke kromme, verstikkende regels...
- Wat nou stikstof, er wordt een onbetrouwbare meetmethode gehanteerd en dit kleine landje staat volledig op zijn kop. Landen om ons heen lachen zich rot, Nederland lost het wel op en er heerst een "wij wachten wel af mentaliteit". Als het een keer flink stormt is alle stikstof weg uit dit kikkerlandje!! Al van oudsher zijn er boeren en van oudsher is er stikstof, maar omdat het RIVM het nu zogenaamd goed kan meten is er plotseling paniek!!

5 Welke andere maatregelen zou het kabinet volgens u kunnen treffen om de stikstofuitstoot terug te dringen? (n=412)

Er hoeven geen maatregelen genomen te worden (20%)

Maatregel (42%):

- -
- (Buitenlandse) grote bedrijven beperken/aan banden leggen met hun uitstoot en export terug dringen
- 100 km. Max op ALKE autosnelwegen (2x)
- Alle dure BMW dienstauto's afschaffen en vooral het regering vliegtuig, dit ding stoot mega veel stikstof uit om een paar mensen (groen links) naar vage bestemmingen te vliegen voor twijfelachtige besprekingen.
- Alle grenzen die gesteld worden aan stikstof uitstoot in heel de EU hetzelfde maken
- Allemaal mee laten denken aan oplossingen, iedereen moet zn steentje bijdragen en niet alleen de boeren moeten hiervoor op draaien
- Alles m.b.t. export als eerste aanpakken
- Andere indeling natuurgebieden
- Annuleer maar wekelijks een paar vakantie vluchten
- Asielbeleid aanpassen, en regels volgens Belgische en Duitse normen voeren
- Auto vrije zondagen
- AUTO'S verminderen
- Autoracen verbieden, max snelheid op alle snelwegen terug naar 120.
- Belasting op vliegverkeer
- Beperking snelheid van automobilisten in het algemeen
- Beter de natuur beschermen, zorgen voor grotere en minder kwetsbare natuurgebieden
- Beter nadenken over de normering.
- Boeren helpen zodat ze met kleinere bedrijven een goed inkomen kunnen hebben.
- Boeren uitkopen. Indien nodig gedwongen en hen een tegemoetkoming geven die mede door banken zoals de RABO betaald moeten worden die de boeren hebben gestimuleerd c.q. gedwongen om steeds maar uit te breiden. Voorts de grootwinkelbedrijven bel;asten die de boeren met een fooi afschepen voor melk etc.
- Circuit Zandvoort sluiten/stopzetten
- Daar moet op een verstandige manier mee om worden gegaan .
- Dat iedereen een aandeel heeft om dit probleem aan te pakken
- De burger bewust maken welke producten ze eten en gebruiken. Geen vliegvakanties, minder kleding, minder verbruiken, anders eten
- De fabrieken nieuwe regels opleggen
- De industrie aanpakken
- De industrie harder aanpakken
- De max snelheid aanpassen naar 100 km, en voor de EU moeten dezelfde regels gelden.
- De natuur regelt zijn eigen, deze merkt op dat er een stikstof overschot is dit lost zichzelf op
- De norm Europees aanpassen aan het aantal mensen per km²
- De norm ophogen naar de norm van Duitsland en België, de Nederlandse NOM is onwerkbaar zwaar
- De nox uitstoot verlagen
- De tijd nemen en relativeren in Europees perspectief, goed beleid maken geen quick win.

- Dit kan niet zonder specialistische kennis worden beoordeeld. Daarom is deze enquête onzinnig.
- Divers
- Drempelwaarde verhogen (2x)
- Duurzaam bouwen en duurzaam wonen geen nieuwe wegen vliegen veeel duurder maken ov goedkoper maken geen leasautovergoedingen meer statiegeld invoeren voedsel duurder maken biologische landbouw subsidiëren ipv de grootschalige biobedrijven melkquotum terug en stoppen met die bizarre subsidies op bioindustrie
- Dwingend en naar verhouding in redelijkheid en billikheid
- Een goede mix van maatregelen, ieder draagt bij en we lossen het probleem met z'n allen op.
- Eens gaan kijken bij de boeren en zich eerlijk en door onafhankelijke instituten laten voorlichten! En niet door de mensen achter partij vd Dieren en andere media mensen die een vinger in de pap willen om hun eigen belang door te drukken. Schiphol eens bekijken en de transportsector. En het lange termijn goed bekijken en daarop anticiperen.
- Eerlijke prijs voor de agrariërs, agrarisch gebeuren moet er hoofdzakelijk zijn voor Nederland en in mindere mate voor de export
- Eerst een andere maatstaf hanteren net als Duitsland of België, wij hebben nu een administratief probleem geen stikstof probleem
- Eerst inventariseren hoe op een eenvoudige manier de uitstoot verminderd kan worden
- Efficiëntie en verder kijken dan je neus lang is, of je land groot is. Ik zeg zeker niet dat we niets moeten doen. Ik stel wel dat het een integraal probleem is, wat je zo min mogelijk selectief moet oplossen.
- Elektrisch rijden nog meer ondersteunen
- Er zou meer groen kunnen worden aangelegd; net als vroeger veel meer in de polders en uiterwaarden bijvoorbeeld.
- Ervan uit gaan dat terugdringen van stikstof uitstoot nodig is is alleen aanname op zich. Er zijn alternatieven
- Europese aanpak met alle aangesloten landen dezelfde regel.
- Ga bij de grote concers kijken en het buitenland
- Ga eerst eens goed meten. (2x)
- Ga met het geld na de landen die echt vervuilend zijn en investeer daar
- Gaat niet alleen over Nederland. Dit moet minimaal EU beleid zijn anders heeft het geen zin
- Geen idee
- Geen uitbreiding Schiphol
- Geleidelijk minder boeren minder vee
- Geleidelijk verminderen van de veestapel
- Gelijkwaardig over alle sectoren
- Gezamenlijke aanpak en vol inzetten op hernieuwbare energie. Voedsel prijzen omhoog om milieu vriendelijker te kunnen produceren
- Helft Schiphol dicht Rotterdamse haven schooner maken
- Het aantal natuurgebieden drastisch inperken
- Het vliegverkeer beperken, vervuilende zeeschepen met hun vieze stookolie verbieden, import uit zwaar vervuilende landen verbieden
- Hoge accijns op alle luchtverkeer.
- Iedereen een beetje
- Iedereen in Nederland moet meedenken, maar wel praktisch uitvoerbaar. Wat nu in Den Haag word verzonnen is over de top!
- Import van stoffen/dieren stoppen

- In plaats van industrieën de nek om te draaien, beter kijken waarom het komt, wat reëel is voor een desbetreffende industrie.
- Industrie moet maatregelen nemen
- Kabinet had eerder op moeten letten, zie de goeder buitenlandse voorbeelden. Alle branches zullen een bijdrage moeten leveren
- Kernwoorden: geleidelijkheid en gezamenlijkheid
- Kleine natuurgebieden opheffen en compenseren bij grote gebieden
- Kleinschaligheid en goed gedrag belonen
- Lagere maximumsnelheid
- Lange termijnvisie ontwikkelen over toekomstige economische activiteiten binnen gestelde milieunormen. Waar liggen de grenzen van de groei in economische activiteiten ?
- Langetermijn visie ontwikkelen met mensen die er echt verstand van hebben en je niet terugtrekken met ideeën van een handvol milieufreaks die zomaar de agenda hebben kunnen kapen. belachelijk en vooral ook langetermijn en niet voor politiek gewin gaan. scheelt uiteindelijk ons allemaal ook een hoop, hele hoop geld.
- Lease auto's extra belasten zodat mensen met de trein gaan!
- Lucht en vrachtverkeer
- Luchtuitstoot verminderen en filtreren.
- Luchtverkeer gedeeltelijk stil leggen daar hoor je niemand over in de Tweede kamer
- Maak een goede langetermijn visie. Niet lukraak 'maar iets doen'want daar lijkt het op.
- Max 100 km op snelwegen
- Max. snelheid verlagen voor verkeer
- Maximumsnelheid op snelwegen terug naar 100, dat scheelt ook veel ongelukken
- Meer bomen en groen in de bebouwde gebieden plaatsen
- Meer bos aanplanten vuile dieselmotoren in de scheepvaart aanpakken
- Meer bouwen met hout en de koeien gewoon in de wei
- Meer groen
- Meer groen meer bomen (ook bij boeren in het weiland) meer onkruid betere kringloop
- Meer in milieu en veiligheid investeren en minder in vluchtelingenopvang
- Meer innovatie stimuleren
- Meer overleg in "Europa"om de problemen gezamenlijk aan te pakken.
- Meer uitleg geven over hoe individuen kunnen het niveau verminderen
- Meer zelf meten minder rekenen
- Mestscheiding toepassen, Brusselse wetgeving hiervoor aanpassen. High Tech techniek is beschikbaar
- Met name ook consumentengedrag beïnvloeden, door bijv vliegtax, belasting op vlees - en stimuleren (verminderen belastingen) van groene maatregelen
- Met reductie veestapel is alles opgelost.
- Met zn allen minder consumeren en minder luze, we leven in een wereld van weelde
- Minder /geen vlees eten elektrisch rijden geen extra woningen maar kinderen die zorg aan ouders geven.
- Minder cruiseschepen en vliegverkeer
- Minder distributiecentra
- Minder huisdieren per m2 en minder dichte bevolking. Concentreer je op veiligheid!
- Minder mensen in ons land
- Minder mensen. Kost meteen veel andere problemen op.
- Minder mest produceren. En minder schadelijke stoffen uitstoten door fabrieken
- Minder migratie, terugdringen overbevolking

- Minder strenge eisen overnemen vanuit europa, dat doet Duitsland bijvoorbeeld ook. Terwijl die een veel groter land hebben en dus meer zouden moeten kunnen bereiken dan NL.
- Minder vakantievluchten en vakantiecruses
- Miner vliegverkeer
- Misschien minder export van landbouw. Duurzame oplossingen...
- Moet dus op alle sectoren aangepakt worden, ook bij de boeren
- Moet lange termijn oplossing zijn
- Na denken waar zij het over hebben, ze praten over dingen waar ze geen verstand van hebben
- Natuur doelen zijn onrealistisch. Deze moeten worden aangepast
- Nederland hoeft niet het braafste jongetje van de klas te zijn, de andere landen liggen in een deuk. Wij worden leeggeknepen
- Nederlandse boeren produceren veel voor buitenlandse afnemers, misschien moet dit aangepast worden.
- Niets alsmat meer dieren bij de boeren maar schoner gezonder biologisch boeren
- Nog eens kritisch naar al die 'natuur' postzegels kijken
- Norm aanpassen aan andere landen op de wereld
- Norm omringende landen..Probleem is er dan niet
- Norm wat ophogen zodat we wat minder hoeven aan te passen
- Ontmoedigen van ongebreideld en nutteloos consumeren in zijn algemeenheid
- Ook ministeries aanpakken, verwarming/airco/luchtverversing
- Overbevolking terugdringen
- Overgaan op kernenergie
- Overgangsfase maken voor boeren die enkel export producten hebben. Heb de mogelijkheid geven op een andere manier geld te gaan verdienen.
- Overleggen met partijen over hoe.
- Realistisch naar probleem kijken.
- Recycling
- Reduceren in alle sectoren.
- Regels versoepelen
- Samen de schouders scerinder. Het is een probleem van ons allemaal
- Schiphol weelje
- Sectoren ook beoordelen op andere mileuvervuilers zoals: co2-uitstoot, fijnstof, energieverpilling, afvalproductie
- Sluit kolen en biomassa centrales. De overheid zelf is daarmee een van de grootste vervuilers.
- Snelheid beperken. krimp van de veestapel. maximaal aantal dieren per streek
- Snelheid limiet 100 km
- Snelheid omlaag, verbod op diesel voor personenauto, normen handhaven
- Snelheid op snelweg omlaag, duurzame oplossingen stimuleren
- Snelheid op wegennet terugbrengen naar 80 km/uur. Zijn tal van problemen opgelost ca verminderd en komt verkeersveiligheid ten goede. Tevens fors inzetten op elektrisch rijden. Binnen 10 jaar alle auto's met fossiele brandstof van de weg.
- Snelheidsverlaging,
- Sneller innovaties doorvoeren. Er zijn reeds veel systemen op de markt en nog veel meer in ontwikkeling waarmee stikstof uitstoot in de landbouw richting 0% kan worden teruggebracht. Zorg dat deze innovaties sneller op de markt kunnen komen en verplicht agrariers ze te gebruiken. Dan hoeft je geen sector kapot te maken maar krijg je er een nieuwe sector bij die we als Nederland wereldwijd kunnen verkopen.
- Stap af van het idee dat groei goed is.
- Stikstofnorm bijstellen, snippertjes natura2000 afschaffen

- Stimulans verduurzamen industrie en woningbouw
- Stimuleren innovatie tegen stikstof uitstoot
- Stimuleren van milieuvriendelijker produceren
- Stop met kijken naar economische groei, niet elke dag meer maar beter
- Stop/rem bevolkingsgroei. Zowel migratie als natuurlijke groei.
- Stoppen met import van cacaodoppen, houtsnippers etc. voor centrales en kachels
- Tegengaan vrijetijds- en vakantieverkeer en - vervoer
- Terugdringen vliegverkeer
- Trein ook op lange afstand promoten en in investeren als alternatief luchtvaart
- Uitkopen boeren, snelheidsbeperkingen snelweg,
- Uitstoot belasten
- Uitstoot van fabrieken en vliegtuigen
- Veel meer inzetten op sneller en goedkoper openbaar vervoer, ook internationaal verbindingen stimuleren; rekening rijden invoeren; meer belasting op vliegen; 24 uren economie inperken; niet meer het ondernemen centraal maar de kwaliteit, boeren en glastuinbouw moeten redelijke prijzen krijgen voor hun producten waardoor grootschalige investeringen afnemen.
- Veestapel halveren
- Vliegtax, importverbod van vlees en granen, importverbod van exotische levensmiddelen
- Vliegtuigbranche aanpakken
- Vol inzetten op duurzame alternatieven
- Voldoende. Maar zie antwoord hierboven.
- Voor buitenlanders ook tol net als in de Alpen?
- Voorkom luxe rijden met gemotoriseerd verkeer, verminder luchtvaart, races, luxe cruises enz. Het genot van de mens veroorzaakt het grote probleem. Daar moet op geminderd worden. We denken dat het niet op kan, maar de grens is wel bereikt. En nu niet afwentelen op de boeren.
- Vrachtwagen vrije zondagen
- Vuurwerk geheel afschaffen
- Vuurwerk verbieden
- Wat gepland is, maar dan in veel lager tempo
- Zie boven
- Zie maatregelen voor bovengenoemde sectoren
- Zie rapport Remkes
- Zie toelichting
- Zorgen dat openbaar vervoer goedkoper wordt

Weet niet (38%)

Toelichting

Er hoeven geen maatregelen te worden genomen

- Denkt de overheid dat dit stipje op de planeet invloed heeft. Dan zullen we de grenzen dicht moeten gooien en een muur om Nederland zetten van kilometers hoog. Of te wel er zitten stumper in den Haag
- Nederland moet zich aan Europese regels houden

Maatregel:

- Beperk het aantal natura 2000 gebieden en vergroot een beperkt aantal van die gebieden. Grote landen om ons heen hebben veel minder van die gebieden terwijl ze veel groter zijn.

- Eenvoudig is het niet. Er moet duidelijker worden uitgelegd dat het achteruit gaan van de biodiversiteit, de vervuiling van lucht en bodem óók schadelijk is voor de mens en dus óók voor de boeren
- En een verbod opnemen in Het RVV 1994, dat het verboden is voor alle vrachtauto's om elkaar onderling in te halen (altijd en overal) en dat hun onderlinge afstand tot elkaar minimaal 25 mtr. is. (2x)
- Maatregelen zijn door het kabinet nauwelijks te nemen. Wat hier teruggedrongen wordt, komt uit omringende weer terug. Er moeten méér dan alleen inlandse maatregelen genomen worden anders werkt het niet. De stikstofuitstoot heeft geen paspoort om over de grens te komen
- Niet braafste jongetje van Brussel willen zijn. Landen om ons heen zijn de grotere veroorzakers van dit probleem.
- Stikstofoxiden (die het probleem geven, stikstof zelf is geen probleem) ontstaat als urine met mest wordt vermengd. In de wei gebeurt dat bijna niet.
Door het bouwen met hout sla je stikstof en CO2 langdurig op.
- Vakantie in een verre bestemming waarvoor gevlogen moet worden is een luxe, vakantie kan ook anders gevierd worden. Geldt ook voor cruises. Boeren zijn belangrijk voor onze voedselvoorziening. Samenwerking is de beste optie.

Weet niet

- Het is voor mij 'betrekkelijk nieuwe stof'. Ik heb ook (nog) niet zo'n goed beeld van wat er in andere landen speelt. Maar dat in Nederland veel teveel dieren worden gehouden staat voor mij buiten kijf!!!!
- Ik ben hier geen geleerde in, daar zijn andere mensen voor die prima oplossingen hebben. Als er nu niet alleen naar geld wordt gekeken zijn er volgens mij meerdere opties.

2. Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	:	TipBommelerwaard
Mediapartner	:	Kontakt Mediapartners
Onderwerpen	:	Boerenprotesten
	:	Stikstofbeleid
Enquêteperiode	:	22 oktober 2019 tot 29 oktober 2019
Aantal respondenten	:	454
Foutmarge	:	4,5% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)
Aantal vragen	:	18
Rapportagedatum	:	1 november 2019

Toelichting:

De *foutmarge* geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. In dit onderzoek is de foutmarge maximaal $\pm 4,5\%$.

Het *betrouwbaarheidsniveau* geeft de verwachte kans aan, dat bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, een zelfde resultaat wordt verkregen.

Methodiek

- De vragenlijst is opgesteld in overleg met Kontakt Mediapartners.
- Op 22 oktober is de enquête met een begeleidend schrijven naar de leden van het Tip-burgerpanel gestuurd.
- Op 29 oktober is een herinneringsmail gestuurd.
- Alle respondenten vullen de vragenlijst anoniem in.

Leeswijzer

De toelichtingen in deze rapportage zijn de letterlijke antwoorden van de respondenten. Hier kunnen spelfouten of andere taalfouten in voorkomen.

3. TipBommelerwaard

Mensen hebben vaak hun mening klaar. Ze zijn voor of tegen een nieuw idee dat opborrelt in de samenleving.

Onderzoeksbureau Toponderzoek wil de betrokkenheid van de inwoners van Bommelerwaard vergroten. Via het panel TipBommelerwaard kunnen alle inwoners van Zaltbommel en Maasdriel hun mening kenbaar maken over onderwerpen die leven in hun samenleving. Ze geven raad, tips, om een gemeenschappelijk vraagstuk aan te pakken.

Aan de hand van deze marktinformatie (marktonderzoek) kunnen onder andere ondernemers, belangenverenigingen, politici en ambtenaren onderbouwde keuzes maken. [Kijk hier voor de mogelijkheden.](#)

Op www.tipbommelerwaard.nl kan iedereen een [aanmeldingsformulier](#) invullen. Van tijd tot tijd worden deelnemers gevraagd naar hun mening over actuele onderwerpen.

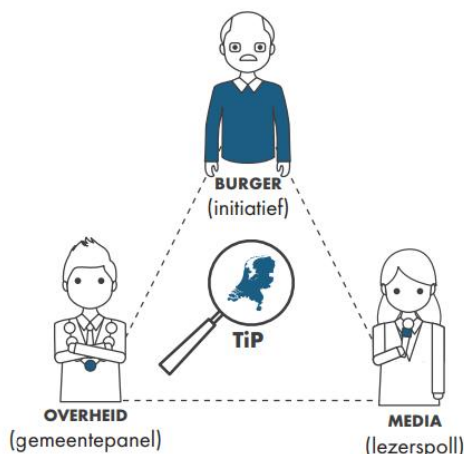
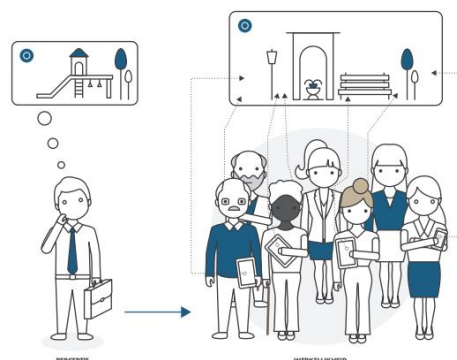
De deelnemers zijn en blijven anoniem en kunnen per onderzoek zelf beslissen of meedoen. Ze zijn niets verplicht. Het invullen van een enquête duurt slechts enkele minuten en de onderwerpen zijn sterk afhankelijk van de actualiteit.

TipBommelerwaard is een gemeenschapspanel, opgezet vanuit de gemeenschap. Heeft u marktonderzoeksvragen of andere vragen over burgerraadplegingen, dan kunt u deze altijd stellen aan enquete@toponderzoek.com. Het is ook mogelijk om zelf onderwerpen aan te dragen voor de lokale peilingen.

Lees hier meer over de [TIP-methodiek](#).

TipBommelerwaard maakt het gemakkelijk om zonder veel moeite je zegje te doen! En om snel marktinformatie op te halen over Zaltbommel en Maasdriel en omgeving.

Zie eerdere [onderzoekresultaten](#), waaronder 'Asbest', 'Parkeren' en 'Windenergie'.

4. Toponderzoek

Toponderzoek is een Horsters no-nonsense bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers hebben **interesse** voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over eigen TIP-burgerpanels (landelijk > 60 burgerpanels) en het overheidspanel Overheid in Nederland.

Blijf op de hoogte via de [Topletter](#).

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860103

Toponderzoek is lid van MOA.